

ODBOJKAŠKA PRAVILA

SREDNJA ŠKOLA ZVANE ČRNJE ROVINJ

ŠK.GOD. 2020./2021.

PREDMET: TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA

NASTAVNICA: MELITA KOLAREC

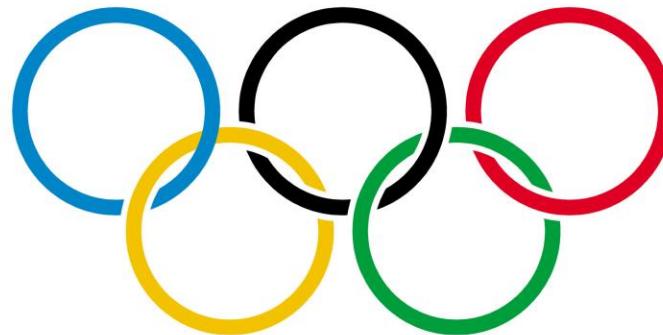

„Odbojka je sport kompleksnih polistrukturalnih gibanja u kojima postoji čitav niz različitih kretnji (dokorak, križni korak...), skokova (u smeču, bloku, servisu...) bacanja i padova (upijač, rolanje...), sprintova, statičkih izdržaja u stavovima, udaraca... Odbojku karakterizira opterećenje srednjeg i submaksimalnog intenziteta. To se očituje izmjenom igre na mreži i obrani polja te izmjenama aktivnih i pasivnih faza igre.“(Janković i Marelić, 2003).

UVOD

- William G. Morgan (1870-1942) rođen u državi New York ostao je zapisan u povijesti kao stvoritelj odbojke, koju je originalno nazvao "Mintonette". Početkom 1896. godine u Springfieldu organizirana je konferencija na kojoj je Morgan prvi puta demonstrirao novo stvorenu igru i promijenjeno je ime u "Volley ball".
- 1949. održano je u Pragu 1. Svjetsko prvenstvo.
- 1952. odigrano je 1. Svjetsko prvenstvo za žene u Moskvi.

- Odbojka na Olimpijskim igrama prvi puta se pojavila u službenom programu Igara na OI u Tokiju 1964. godine godine, i to u muškoj i ženskoj konkreciji. Na OI u Atlanti 1996. godine u program je uključena i odbojka na pijesku, za muškarce i za žene.
- Međunarodna odbojkaška organizacija (FIVB)
- Europska odbojkaška organizacija (CEV)
- Hrvatski odbojkaški savez (HOS)

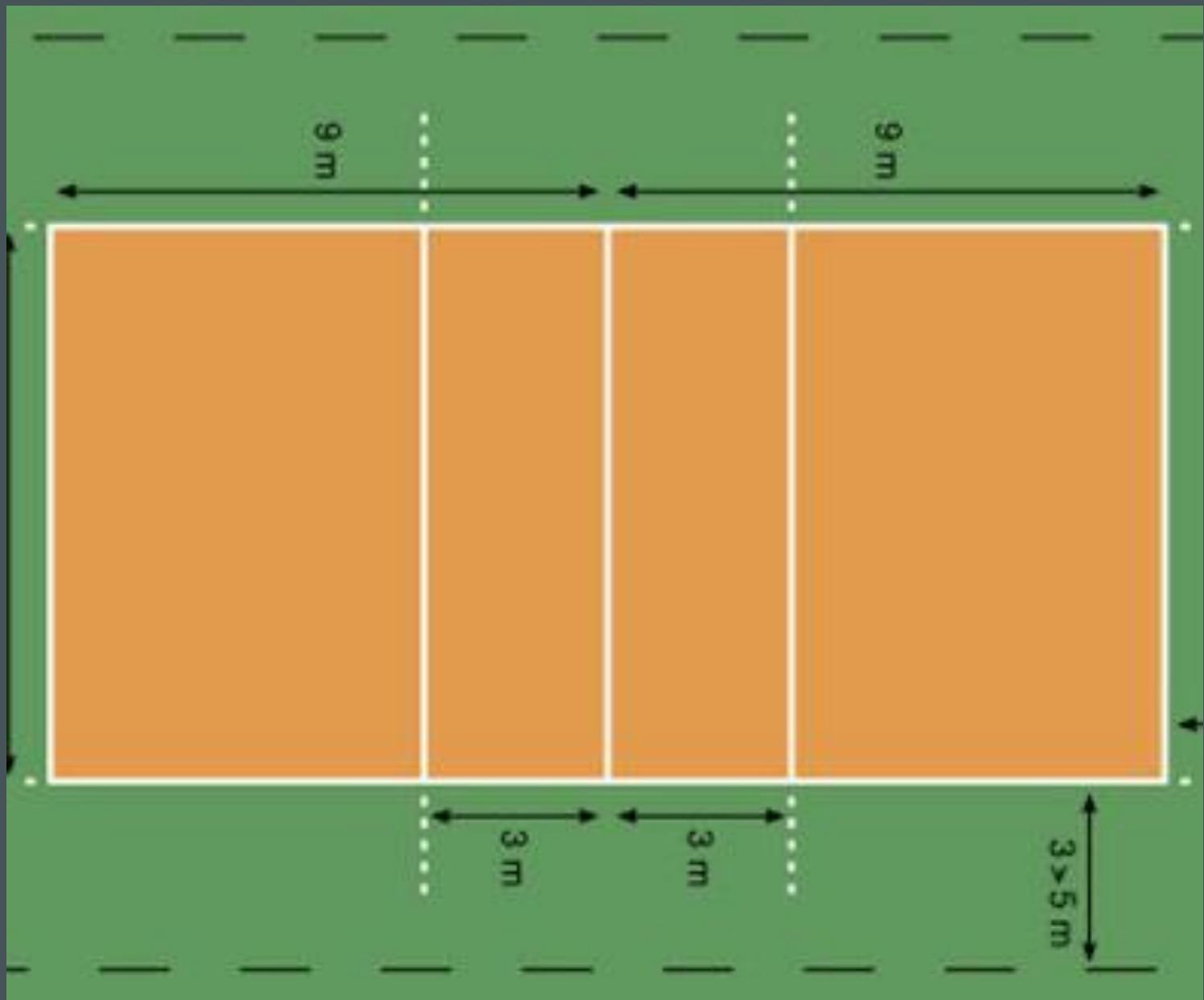
SREDSTVA I OPREMA

- ✓ Igralište je pravokutnik dimenzija 18x9 metara, okružen slobodnom površinom koja je na svim stranama široka najmanje 3 metra. Slobodan prostor za igranje je prostor iznad borilišta koji je oslobođen od bilo kakvih zapreka. Slobodan prostor za igranje mora biti visok najmanje 7 metara mjereno od površine borilišta. Površina mora biti ravna, vodoravna i jednolika i takva da ne predstavlja opasnost od bilo kakve ozljede igrača. Zabranjeno je igrati na hrapavim i skliskim površinama.
- ✓ Dvije bočne crte i dvije osnovne crte označuju igralište.
- ✓ Sve crte na igralištu široke su 5 cm. Srednja crta dijeli igralište na 2 jednakaka polja, svako dimenzija 9x9 metara. Ona se smatra sastavnim djelom oba polja i proteže se ispod mreže od jedne do druge bočne crte.
- ✓ Najniža temperatura ne smije biti ispod 10°C. Za svjetska i službena natjecanja FIVB-e najviša temperatura ne smije biti iznad 25°C, a najniža ne ispod 16°C.

DIMENZIJE ODBOJKAŠKOG IGRALIŠTA

18 X 9 m

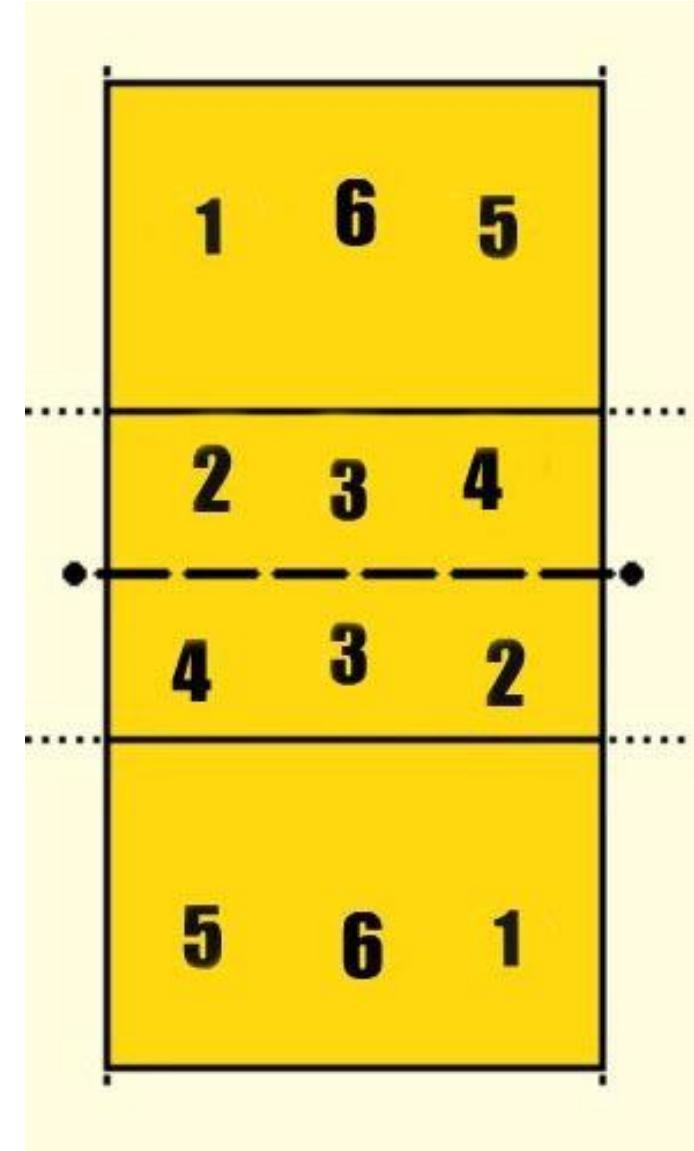
- **Visina mreže:** Mreža je smještena vertikalno iznad srednje crte, a njezin je gornji rub postavljen **na visinu 2,43 m za muškarce**, odnosno **2,24 m za žene**. Mreža je široka 1 m, dugačka 9,50 do 10 m i sastavljena od kvadrata dimenzija 10 cm.
- **Antena** je savitljiva šipka dugačka 1.80 m, a izrađena je od stakloplastike (fiberglasa) ili sličnog materijala. Po jedna antena pričvršćena je na vanjskom rubu svake bočne trake. Antene su postavljene na suprotnim stranama mreže. Smatra se da su antene sastavni dio mreže i da bočno ograničavaju prostor za prijelaz lopte.
- **Stupovi** su visoki 2.55 m i po mogućnosti podesivi, a za sva svjetska i službena natjecanja FIVB-e stupovi za pričvršćivanje mreže postavljeni su na udaljenosti od 1m izvan bočnih crta i moraju biti obloženi zaštitom.
- **Lopta** može biti jednolično svjetla ili kombinacija boja. Opseg je 65 do 67 cm, a težina 260 do 280 g. Na svjetskim i službenim natjecanjima obavezna je uporaba pet lopti. U tom slučaju postavlja se šest skupljača lopta, po jedan na svakom kutu slobodne površine i po jedan iza svakog suca.

POZICIJE U ODBOJCI

Teren u odbojci je raspoređen tako da je:

- ✓ na desnoj strani pozicija 1,
- ✓ ispred njega je pozicija 2,
- ✓ uz mrežu, u sredini je terena je pozicija 6,
- ✓ ispred njega uz mrežu je 3,
- ✓ na lijevoj strani je 5,
- ✓ ispred njega naprijed na mreži je pozicija 4.

ODBOJKAŠKO POLJE

4 (LP)	3 (SP)	2 (DP)
5 (LZ)	6 (SZ)	1 (DZ)

Prednja zona
ili
zona napada

Stražnja zona
ili
zona obrane

DZ – desni zadnji
DP – desni prednji (bloker)
SP – srednji prednji (bloker)
LP – lijevi prednji (bloker)
LZ – lijevi zadnji
SZ – srednji zadnji

ZAGRIJAVANJE: Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e momčadi imaju pravo na zajedničko zagrijavanje na mreži u trajanju od 10 minuta.

POSTAVA MOMČADI: Svaka momčad uvijek mora imati šest igrača u igri. Početnom postavom momčadi označen je redoslijed rotacije igrača na igralištu. Taj redoslijed mora biti održavan tijekom cijelog seta. Igrači koji nisu u početnoj postavi u tom setu jesu zamjene za taj set (osim libera).

POZICIJE: U trenutku kad server odigra loptu, igrači obiju momčadi moraju biti unutar svojeg polja igrališta prema redoslijedu rotacije (osim servera). Pozicije igrača označene su brojevima prema sljedećem:

- ✓ Tri igrača pokraj mreže igrači su prednjeg reda i zauzimaju pozicije 4 (lijevi-prednji), 3 (srednji-prednji) i 2 (desni-prednji).
- ✓ Ostala su trojica igrači zadnjeg reda i zauzimaju pozicije 5 (lijevi-zadnji), 6 (srednji-zadnji) i 1 (desni-zadnji).

POZICIJSKA POGREŠKA: Momčad je učinila pozicijsku pogrešku ako bilo koji igrač nije na svojoj ispravnoj poziciji u trenutku kad server odigra loptu.

SUDIONICI

- ❖ Momčad se može sastojati od najviše 12 igrača i trenerskog osoblja: jednog trenera i najviše dva pomoćnika trenera, medicinskog osoblja: jednog fizioterapeuta i jednog liječnika.
- ❖ Samo osobe navedene u zapisniku mogu normalno ući u natjecateljski/kontrolni prostor i sudjelovati u službenom zagrijavanju i na utakmici.
- ❖ Za svjetska i službena natjecanja FIVB-e za seniore: Najviše 14 igrača može biti upisano u zapisnik i igrati na utakmici.
- ❖ Jedan od igrača, koji nije libero, jest kapetan momčadi i mora biti označen u zapisniku. Samo igrači upisani u zapisnik mogu ući na igralište i igrati na utakmici. Nakon što trener i kapetan momčadi potpišu zapisnik (popis članova momčadi za elektronski zapisnik), upisani igrači ne mogu se mijenjati.

OPREMA

- Oprema igrača sastoji se od majice, gaćica, čarapa (uniforme) i športske obuće. Boja i dizajn majica, gaćica i čarapa moraju biti jednaki za čitavu momčad (osim za libera).
- Majice igrača moraju biti označene brojevima od 1 do 20. Na svjetskim i službenim natjecanjima za seniore, na kojima se koristi veći broj igrača brojevi na majicama mogu biti i veći od 20. Brojevi na majicama moraju se nalaziti na sredini prsa i leđa. Kapetan momčadi na svojoj majici mora imati vrpcu.
- Dozvoljeno je nositi steznike ili grijače za zaštitu ili podršku.

TRENER

-
- ✓ Za vrijeme utakmice trener upravlja igrom svoje momčadi nalazeći se izvan igrališta. Određuje početnu postavu, zamjenu igrača i uzima odmore radi davanja uputa. U toj funkciji službeno kontaktira s drugim sucem.
 - ✓ PRIJE POČETKA UTAKMICE trener prijava ili provjerava imena i brojeve svojih igrača u zapisniku i zatim ga potpisuje.
 - ✓ TIJEKOM UTAKMICE trener:
 - prije početka svakog seta daje drugom sucu ili zapisničaru ispravno popunjeno(i) i potpisano(i) listiće s postavom;
 - sjedi na klupi momčadi najbliže zapisničaru, ali je može napustiti;
 - traži odmore i zamjene igrača;
 - može, kao i ostali članovi momčadi, davati upute igračima na igralištu. Trener može davati upute stojeći ili hodajući unutar slobodne površine ispred klupe svoje momčadi krećući se od produžetka crte napada sve do površine za zagrijavanje, bez ometanja ili odgovlaženja utakmice.

KAPETAN

- Kapetan momčadi i trener odgovorni su za ponašanje i disciplinu članova svoje momčadi.
- Libero igrači ne mogu biti kapetani momčadi.
- Prije početka utakmice kapetan momčadi potpisuje se u zapisnik i zastupa svoju momčad pri žrijebu.
- Kad je lopta izvan igre, jedino je kapetanu u igri dopušteno razgovarati sa sucima, i to zatražiti objašnjenje o primjeni ili tumačenju pravila i također prenijeti zahtjeve ili pitanja svojih suigrača. Može zatražiti odobrenje:
 - a) za izmjenu dijela ili kompletne opreme,
 - b) za provjeru pozicija igrača obiju momčadi,
 - c) za pregled poda, mreže, lopte itd.;
 - u odsustvu trenera, zatražiti odmore i zamjene igrača.
- Na kraju utakmice kapetan momčadi zahvaljuje sucima i potpisuje se u zapisnik radi potvrde rezultata.

POBJEDNIK SETA

Set (osim odlučujećeg, petog seta) dobiva momčad koja je prva osvojila **25 poena** s vodstvom od najmanje dva poena. U slučaju izjednačenog rezultata 24:24, igra se nastavlja dok se ne postigne vodstvo od dva poena (26:24, 27:25, itd.).

POBJEDNIK UTAKMICE

Utakmicu dobiva momčad koja je **pobjednik triju setova**.

U slučaju izjednačenog rezultata 2:2, odlučujući (peti) set igra se do 15 poena s vodstvom od najmanje dva poena.

Prije utakmice prvi sudac obavlja ždrijeb na temelju kojeg se određuje tko prvi servira i tko bira stranu igrališta u prvom setu.

Treba li igrati odlučujući set, prvi će sudac obaviti novi ždrijeb.

Ždrijeb se izvodi u nazočnosti obaju kapetana momčadi.

I G R A

Momčad osvaja poen:

- ✓ kad postigne da lopta padne u protivničko polje igrališta
- ✓ kad protivnička momčad načini pogrešku;
- ✓ kad protivnička momčad dobije kaznu.

Pogreška: Momčad čini pogrešku kad izvede akciju u igri protivnu pravilima ili ih prekrši na bilo koji drugi način. Suci dosuđuju pogreške i određuju posljedice prema pravilima:

- ✓ ako su učinjene dvije ili više uzastopnih pogrešaka, uzima se u obzir samo prva;
- ✓ ako su dvije ili više pogrešaka istodobno učinili protivnički igrači, dosuđuje se **OBOSTRANA POGREŠKA** i nadigravanje se ponavlja.

Nadigravanje je slijed akcija u igri od trenutka kad je server odigrao loptu do trenutka kad je lopta izvan igre. Dovršeno nadigravanje je slijed akcija u igri čiji je ishod dodjela poena. To obuhvaća:

- dodjelu kazne
- gubitak servisa zbog pogreške pri serviranju kad servis nije izведен u predviđenom vremenu.

Ako je momčad koja je servirala osvojila nadigravanje, osvaja poen i nastavlja servirati.

Ako je momčad koja je primala servis osvojila nadigravanje, osvaja poen i mora servirati slijedeća.

ROTACIJA

Redoslijed rotacije određen je početnom postavom momčadi i tijekom seta kontrolira se pri redoslijedu serviranja i pozicijama igrača.

Kad momčad koja je primila servis postigne pravo serviranja, njezini se igrači moraju rotirati za jednu poziciju u smjeru kretanja kazaljke na satu; igrač na poziciji 2 rotira se na poziciju 1 da bi servirao, igrač na poziciji 1 rotira se na poziciju 6 itd.

ROTACIJSKA POGREŠKA: Rotacijska pogreška učinjena je kad SERVIS nije izveden prema redoslijedu rotacije.

AKCIJE U IGRI

- Svaka momčad mora igrati unutar svojeg borilišta i prostora, ali lopta može biti spašena i izvan slobodne površine.
- Odigravanje je svaki dodir lopte od strane igrača u igri.
- Svaka momčad ima pravo na najviše tri odigravanja (osim blokiranja) radi vraćanja lopte.
- Prekorači li taj broj, momčad je učinila pogrešku "ČETIRI ODIGRAVANJA".
- Igrač ne smije dvaput uzastopce odigrati loptu.
- Lopta može dodirnuti bilo koji dio igračeva tijela.
- Lopta ne smije biti uhvaćena i/ili vučena.
- Lopta upućena prema protivničkom polju igrališta mora prijeći iznad mreže unutar prostora za prijelaz. Kad prelazi mrežu, lopta je može dodirnuti.

ELEMENTI TEHNIKE IGRE

Prema Jankoviću i Mareliću (2003.) odbojkaška igra sastoji se od sljedećih nekoliko faza koji sadrže više tehničkih elemenata:

- Servis
- Prijem servisa (odbijanje podlakticama)
- Dizanje
- Pucanje (smeč)
- Blok
- Obrana polja
- Kontranapad

SERVIS

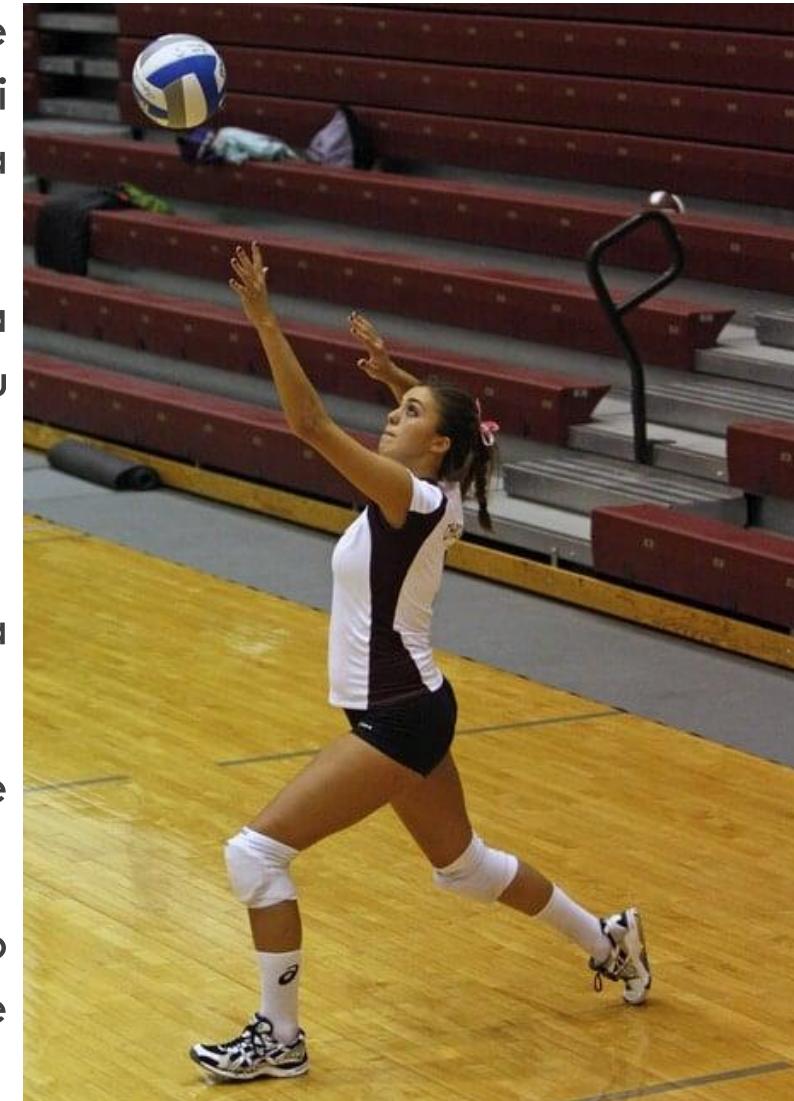
Servis je postupak ubacivanja lopte u igru desnog zadnjeg igrača koji se nalazi u zoni za serviranje. To je početni udarac kojime počinje svaki poen, izvodi se na početku seta i poslije svake pogreške. Igrač mora udariti loptu tako da lopta prijeđe mrežu i pogodi unutar terena protivnika. Postoje dvije vrste servisa - gornji i donji, ali danas u vrhunskoj odbojci više nitko ne servira donji servis. Najpopularniji servis je servis u skoku koji može biti iznimno težak za prijem ako ima veliku brzinu i rotaciju.

Prvi servis u prvom i odlučujućem (petom) setu izvodi momčad određena ždrijebom. Ostali setovi počinju serviranjem momčadi koja nije prva servirala u prethodnom setu.

Igrači se moraju pridržavati redoslijeda serviranja upisanog u listiću postave.

Nakon prvog servisa u setu, igrač koji treba servirati određuje se prema sljedećem:

- Kad momčad koja je servirala pobijedi u nadigravanju, igrač koji je prije servirao (ili njegova zamjena) ponovno servira.
- Kad momčad koja je primila servis pobijedi u nadigravanju, postiže pravo serviranja i rotira se prije izvođenja servisa. Servis će izvesti igrač koji se pomaknuo s desne prednje pozicije na desnu zadnju poziciju.

IZVOĐENJE SERVISA

ODOBRENJE ZA SERVIRANJE: Prvi sudac odobrava izvođenje servisa nakon provjere jesu li obje momčadi spremne za igru i drži li server loptu.

IZVOĐENJE SERVISA: Lopta se mora odigrati šakom ili bilo kojim dijelom ruke nakon što je izbačena u vis ili ispuštena iz ruke(u). Samo jedan izbačaj ili ispuštanje lopte je dopušteno. Poigravanje loptom ili premještanje lopte iz ruke u ruku dopušteno je.

U trenutku odigravanja lopte pri izvođenju servisa ili odskoka za izvođenje skok-servisa server ne smije dodirnuti polje igrališta (uključujući osnovnu crtu) niti tlo izvan zone za serviranje.

Server mora odigrati loptu unutar 8 sekundi nakon zvižduka prvog suca za izvođenje servisa. Servis izведен prije zvižduka suca poništava se i ponavlja.

Igrači momčadi koja servira ne smiju pojedinačnim ili skupnim zaklonom sprječavati protivnika da vidi servera ili putanju lopte.

POGREŠKE PRI SERVIRANJU

Slijedeće pogreške dovode do promjene servisa čak ako je protivnik u pogrešnoj poziciji. Server:

- ✓ je prekršio redoslijed serviranja;
- ✓ nije ispravno izveo servis.

Nakon ispravnog odigravanja lopte servis postaje pogrešan ako lopta:

- ✓ dodirne igrača momčadi koja servira ili ne prijeđe vertikalnu ravninu mreže potpuno kroz prostor za prijelaz;
- ✓ ode u aut;
- ✓ prelazi iznad zaklona.

UDARAC U NAPADU: Sve akcije kojima je lopta upućena prema protivniku, izuzev servisa i bloka, smatraju se udarcima u napadu.

Udarac u napadu dovršen je u trenutku kad lopta potpuno prijeđe vertikalnu ravninu mreže ili je dodirne protivnički igrač.

ODBIJANJE PODLAKTICAMA (PRIJEM SERVISA)

Primjenjuje se kod primanja protivničkog servisa, obrane polja i prijema odbijenih lopti od bloka. Ruke se spajaju u tzv. čekić, podlaktice su paralelne i unutarnji dio podlaktica je okrenut prema gore. Ovaj način odbijanja se koristi za prvi dodir s loptom kod prijema servisa i za efikasnu obranu polja kod smećiranja protivničkih napadača. U današnje vrijeme kada je uveden libero kao igrač specijaliziran za ovu tehniku, libero preuzima glavni dio obrane terena kako u prijemu servisa tako i u obrani od protivničkog smeča.

DIZANJE

Dizanje je vršno odbijanje lopte iznad glave koje se koristi da bi promijenilo smjer lopte od primljenog servisa i što bolje pozicioniralo loptu napadaču. Tehničar najčešće odigrava drugu loptu u akciji. Dizanje je glavni taktički dio odbojke jer tehničar mora biti toliko dobar da svojim napadačima omogući napad na mjestima gdje je blok protivnika najslabiji. Zato mora uz svoje igrače stalno pratiti i protivničke, pogotovo njihovo kretanje na mreži. U pravilu danas u postavi igra jedan dizač, no postoji još i ekipe koje igraju s dva dizača.

SMEČ

Smeč je tehničko-taktički element napada i primjenjuje se kao završni udarac.

Tehnika smeča može se podijeliti u 4 faze: zalet, odraz, udarac po lopti, doskok.

U praksi se najčešće koristi zalet za smeč od 2-3 koraka.

Ovo je najefikasniji i najatraktivniji oblik upućivanja lopte u polje protivnika, a time i postizanja poena. Lopta dignuta iznad razine mreže hvata se u skoku u najvišoj mogućoj točki i što većom brzinom upućuje u protivničko polje. Teško ga je zaustaviti, no najčešće se zaustavlja čekićem.

BLOK

Blokiranje je akcija igrača blizu mreže s ciljem zaustavljanja lopte koja dolazi od protivnika nadvisujući gornji rub mreže, bez obzira na visinu na kojoj je lopta dotaknuta. Blok je prva linija obrane u odbojci i najefikasnija obrana od smeča. Za blokiranje su zaduženi igrači koji se nalaze na mreži.

Skupni blok ostvaruju dva ili tri igrača jedan sasvim uz drugoga, a obavljen je kad lopta dodirne jednog od njih.

Može biti:

- ✓ pojedinačni blok
- ✓ dvojni blok
- ✓ trojni blok

Dodir bloka s loptom ne računa se kao odigravanje momčadi. Prema tome, nakon dodira bloka s loptom momčad ima pravo na tri odigravanja radi vraćanja lopte.

Prvo odigravanje nakon bloka može izvesti bilo koji igrač, uključujući i onog koji je dodirnuo loptu tijekom blokiranja.

Zabranjeno je blokirati servis protivnika.

POGREŠKE PRI BLOKIRANJU:

- 1.) Bloker dodirne loptu u protivničkom prostoru prije ili istodobno s udarcem u napadu protivnika.
- 2.) Igrač zadnjeg reda ili libero obavi blokiranje ili sudjeluje u obavljenom blokiranju.
- 3.) Blokiranje servisa protivnika.
- 4.) Lopta je od bloka poslana u aut.
- 5.) Blokiranje lopte u protivničkom prostoru izvan antene.

PREKIDI

Prekid igre je vrijeme između jednog dovršenog nadigravanja i zvižduka prvog suca za sljedeći servis. Jedini propisani prekidi igre jesu ODMORI I ZAMJENE IGRAČA.

Svaka momčad ima pravo na najviše dva odmora i šest zamjena igrača u jednom setu.

Propisane prekide igre mogu zatražiti trener ili, u njegovoj odsutnosti, kapetan u igri, i to samo oni.

Dopušten je zahtjev za zamjenom igrača prije početka seta i treba ga upisati kao propisanu zamjenu igrača u tom setu.

ODMORI

- Zahtjev za odmor mora se postaviti pokazivanjem odgovarajućeg znaka rukom, kad je lopta izvan igre i prije zvižduka za servis.
- Svi zatraženi odmori traju 30 sekundi.
- Tijekom svih odmora (uključivo i tehničkih odmora) igrači u igri moraju otići na slobodnu površinu blizu svoje klupe.
- Na svjetskim i službenim natjecanjima tijekom 1. do 4. seta automatski se primjenjuju dva dodatna "tehnička odmora" od po 60 sekunda kad vodeća momčad postigne 8 i 16 poena.

ZAMJENA IGRAČA

Zamjena je postupak u kojem igrač (osim libera ili igrača kojeg je libero nadomjestio), nakon što ga je upisao zapisničar, ulazi u igru kako bi zauzeo poziciju drugog igrača koji u tom trenutku mora napustiti igralište.

Kada je zamjena igrača prisilna radi povrede igrača u igri, zamjena može biti u pratnji trenera ili kapetana u igri uz pokazivanje odgovarajućeg znaka rukom.

Igrač početne postave može napustiti igru, ali samo jedanput u setu, i ponovno se vratiti, ali samo jedanput u setu i samo na svoju početnu poziciju u postavi.

Igrač kao zamjena može ući u igru na mjesto igrača početne postave, ali samo jedanput u setu, i može biti zamijenjen samo istim igračem početne postave.

ISKLJUČENI ILI ODSTRANJENI igrač mora biti propisano zamijenjen. Nije li to moguće, momčad se proglašava NEKOMPLETNOM.

Zamjena mora biti provedena unutar zone za zamjene. Zamjena smije trajati samo toliko koliko je potrebno za njezino upisivanje u zapisnik i ulazak i izlazak igrača.

STANKE I PROMJENA POLJA IGRALIŠTA

Stanka je vrijeme između setova. Sve stanke traju 3 minute.

Za to vrijeme obavlja se promjena polja igrališta i upisivanje postava momčadi u zapisnik.

Nakon svakog seta momčadi mijenjaju polja igrališta izuzevši odlučujući set.

Kad vodeća momčad postigne osam poena u odlučujućem setu, momčadi mijenjaju polja igrališta bez odugovlaženja, a pozicija igrača ostaje ista.

LIBERO IGRAČ

Svaka momčad ima mogućnost odrediti s popisa igrača, do dva specijalizirana obrambena igrača: libera.

Libero igrači moraju nositi uniforme (ili posebni dres ako je riječ o novoodređenom liberu) čija je dominantna boja drugačija od svih ostalih boja uniformi momčadi. Uniforma libera mora biti jasno kontrastna u odnosu na ostatak momčadi.

Liberu je dopušteno nadomjestiti bilo kojeg igrača zadnjeg reda.

Libero ne smije servirati, blokirati ili pokušati blokirati.

Aktivnog libera može nadomjestiti samo igrač kojeg je libero nadomjestio ili drugi libero.

Na početku svakog seta, libero ne može ući u igralište sve dok drugi sudac nije provjerio početnu postavu i odobrio nadomeštanje igrača početne postave liberom.

Ukoliko je libero isključen ili odstranjen, može odmah biti nadomešten drugim liberom momčadi. Ukoliko momčad ima samo jednog libera, tada ima pravo odrediti novog libera.

PONAŠANJE SUDIONIKA

Sudionici se moraju ponašati uljedno i s puno poštovanja u duhu **POŠTENE IGRE (FAIR PLAY-a)** ne samo prema sučima već i prema ostalim službenim osobama, protivničkim igračima, suigračima i gledateljima.

Nedolično ponašanje člana momčadi prema službenim osobama, protivničkim igračima, suigračima ili gledateljima poredano je u tri vrste prema težini takva ponašanja.

Neuljedno ponašanje: postupak suprotan dobrom ponašanju ili moralnim načelima, ili bilo koji postupak podcjenjivanja.

Uvredljivo ponašanje: pogrdne ili uvredljive riječi ili kretnje.

Nasrtljivost: fizički napad ili agresivno ili prijeteće ponašanje.

Prema procjeni prvog suca i ovisno o težini nedoličnog ponašanja, sankcije koje se primjenjuju i upisuju u zapisnik su: kazna, isključenje i odstranjenje.

Sudački kolegij na utakmici sastavljen je od sljedećih službenih osoba:

- ✓ prvi sudac,
- ✓ drugi sudac,
- ✓ zapisničar,
- ✓ četiri (dva) granična suca.

SUCI

PRVI SUDAC I DRUGI SUDAC

PRVI SUDAC obavlja svoju zadaću sjedeći ili stojeći na sudačkom postolju postavljenom na jednom kraju mreže. Vodi utakmicu od početka do kraja. Tijekom utakmice odluke prvog suca su konačne. Odgovoran za utvrđivanje, prije i tijekom utakmice, udovoljavaju li borilište, oprema i uvjeti zahtjevima za igru. Tijekom utakmice prvi sudac je nadležan izreći opomene momčadima; sankcionirati nedolično ponašanje i odgovlačenja. Na kraju utakmice prvi sudac provjerava i potpisuje zapisnik.

DRUGI SUDAC obavlja svoju zadaću stojeći blizu stupa izvan igrališta na suprotnoj strani mreže, licem okrenut prema prvom sucu. Pomoćnik je prvog suca, ali ima vlastito područje nadležnosti. Neke od zadaća: nadzire rad zapisničara, odobrava prekide, nadzire njihovo trajanje i odbija neispravne zahtjeve, pregledava stanje poda, provjerava odgovaraju li stvarne pozicije igrača na igralištu onima na listićima postave. Tijekom utakmice drugi sudac dosuđuje zviždukom i sudačkim znakom: prijelaz u protivničko polje igrališta i prostor ispod mreže; pozicijske pogreške momčadi koja prima servis i ostalo.

GRANIČNI SUCI

Postoje li samo dva granična suca, oni stoje 1 do 2 metra od dijagonalno suprotnih kutova igrališta koji su najbliži desnoj ruci svakog suca.

Svaki od njih nadzire osnovnu i bočnu crtu na svojoj strani.

Na svjetskim i službenim natjecanjima FIVB-e obvezatno moraju biti četiri granična suca.

Oni stoje na slobodnoj površini 1 do 3 m udaljeni od svakog kuta igrališta na zamišljenom produžetku crte koju nadziru.

